

Professori Jorma Kalliokoski 1923–2024

Suomen Geologisen Seuran pitkäaikainen kirjeenvaihtajajäsen ja hiljattain kunniajäseneksi kutsuttu professori Jorma Kalliokoski poistui joukostamme 3. kesäkuuta 2024 sadan vuoden iässä.

Jorma Osmo Kalervo ”Joe” Kalliokoski syntyi Alahärmän Pirin kylässä 23. marraskuuta 1923 kirvesmies August Kalliokosken ja hänen vaimonsa Naiman (o.s. Bastman) perheeseen. Perhe muutti 1930 Kanadaan, aluksi Sudburyyn ja sieltä Timminsiin, Ontarioon. Jorma osasi lukea ja kirjoittaa jo Suomesta lähtiessään, mutta aloitti koulunkäynnin vasta Timminsissä. Hän valmistui ylioppilaaksi vuonna 1943. Jorma suoritti kandidaatin tutkinnon Länsi-Ontarion yliopistossa vuonna 1947 ja tohtorin tutkinnon arvostetussa Princetonin yliopistossa New Jerseyssä, Yhdysvalloissa vuonna 1951.

Geologisen työuransa Jorma Kalliokoski aloitti Kanadan geologisessa tutkimuslaitoksessa (Geological Survey of Canada) vuosina 1945–1953 ja toimi sen jälkeen malminetsintägeologina Newmont Exploration -yhtiössä vuosina 1953–1956. Vuosina 1956–1968 hän työskenteli Princetonin yliopistossa apulaisprofessorina ja ylimääräisenä professorina. Hän sai Yhdysvaltain kansalaisuuden vuonna 1968. Tällöin hän siirtyi Michiganin teknologiseen yliopistoon Houghtoniin, jossa hän toimi geologian professorina ja laitoksen johtajana eläkkeelle siirtymiseensä (1988) asti. Tämä ajanjakso (1968–1988) oli yliopiston geologisten tieteiden laitokselle voimakkaan kehityksen kautta: geofysiikan opetusohjelmat lisättiin laitoksen toimintaan, opetus moni-

Jorma Kalliokoski. Kuva: Elisa Piispa 25.8.2019, South Range Eagles Club, Michigan.

puolistui, tutkimusrahoitus lisääntyi ja suoritettujen tutkintojen määrä kasvoi, samoin kuin tieteellisten julkaisujen määrä.

Päätoimiensa ohella Jorma Kalliokoski hoiti useita tärkeitä sivutoimia. Hän toimi *Society of Economic Geologists* (SEG) -järjestön sihteerinä vuosina 1965–1967 ja puheenjohtajana 1980–1981. Lisäksi hän oli *Journal of Economic Geology* -lehden apulaistoimittaja 1968–1971 ja toimittaja (*business editor*) 1971–1977 sekä johtokunnan jäsen 1980–1988. Hänellä oli myös useita konsulttitehtäviä eri yhtiöissä.

Kalliokosken tutkimustyö ja julkaisut keskittyivät prekambriin geologiaan ja malmigeologiaan, kohdealueina erityisesti Kanadan ja Venezuelan maaseutualueet. Venezuelan itäosien uraani- ja muita malmiesiintymiä hän tutki viitenä kesänä. Hän teki matkoja myös Suomeen tavaten sukulaisia, kollegoja ja tuttavita. Vastaavasti suomalaisia geologeja vieraili hänen laitoksellaan ja kodissaan, ja muutama suomalainen geotieteiden opiskelija oli stipendiaattina Michigan Techissä. Vasara ry:n Amerikan-ekskursiolla vuonna 1988 hän toimi oppaana Michiganin Yläniemimaan alueella. Hänellä oli kyky ystävystyä ihmisten kanssa, missä vain liikkeihin.

Jorma Kalliokoski avioitui Timminsisä vuonna 1949 Kalajoelta lähtöisin olevan Saara Kaarina Rauhan (1925–2010) kanssa. Liitosta syntyi poika ja kaksi tyttäretä, ja se kesti 61 vuotta päättyen Saaran kuolemaan vuonna 2010. Jorman ja Saaran koti vieraanvaraisine isäntäväkineen tarjosi puitteet rattoisille ja mieleenpainuville vierailuille. He tekivät myös yhteisiä vierailuja vanhaan kotimaahansa. Jorman harrastuksiin kuului murtomaahiihto, puutyöt, litografia, puutarhanhoito, matkailu, päivätanssit, tietokirjallisuuden lukeminen ja sukututkimus.

Jorma Kalliokoski vietti viimeiset elinvuotensa pääasiassa vanhusten palvelukodissa. Häntä jäivät kaipaamaan kaksi tyttäretä (Susan Romano ja Karen Harrow), viisi lastenlasta ja kolme lastenlastenlasta sekä laaja ystäväpiiri.

ILMARI HAAPALA

(ilmari.haapala@helsinki.fi)
Geotieteiden ja maantieteen osasto,
Helsingin yliopisto

ANNAKAISA KORJA

(annakaisa.korja@helsinki.fi)
Geotieteiden ja maantieteen osasto,
Helsingin yliopisto

ELISA PIISPA

(piispa@hi.is)
Geotieteiden instituutti,
Islannin yliopisto

Ilmari Haapala on Helsingin yliopiston geologian ja mineralogian emeritusprofessori. Annakaisa Korja on Helsingin yliopiston geotieteiden ja maantieteen osaston johtaja sekä oli stipendiaatti Michigan Techissä vuonna 1987. Elisa Piispa on paleomagneettisen laboratorion johtaja Islannin yliopistossa sekä oli jatko-opiskelija Michigan Techissä 2009–2015. Kirjoittajat ovat Jorma Kalliokosken tuttavita.